

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
Αρ. 2964 της 31ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1995
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΜΕΡΟΣ Ι

Ο περί Ζώων (Επιστημονικά Πειράματα) Νόμος του 1995 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 30(Ι) του 1995

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΖΩΩΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ
ΓΙΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΥΣ Ή ΑΛΛΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ζώων (Επιστημονικά Πειράματα) Νόμος του 1995. Συνοπτικός τίτλος.

2. Στον παρόντα Νόμο εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια— Ερμηνεία.

“άδεια σχεδίου” σημαίνει άδεια χορηγούμενη δυνάμει του άρθρου 7·

“αναισθητικό” σημαίνει κάθε ουσία που προκαλεί απώλεια αισθήσεων, περιλαμβανόμενης της αίσθησης του πόνου·

“Διευθυντής” σημαίνει το Διευθυντή των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος·

“εγκεκριμένο”, σε σχέση με υποστατικό, σημαίνει εγκεκριμένο από το Διευθυντή δυνάμει πιστοποιητικού που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 6 ή 7, ανάλογα με την περίπτωση·

“ελεγχόμενο πείραμα” έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το άρθρο 4·

“Επιθεωρητής” σημαίνει το δυνάμει του άρθρου 19 οριζόμενο πρόσωπο·

“κτηνίατρος” σημαίνει εγγεγραμμένο κτηνίατρο δυνάμει του περί της 169 του 1990. Άσκησης της Κτηνιατρικής και της Εγγραφής Κτηνιάτρων Νόμου·

“προστατευόμενο ζώο” έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το άρθρο 3·

“Συμβουλευτική Επιτροπή” σημαίνει τη δυνάμει του άρθρου 20 εγκαθιδρυόμενη Συμβουλευτική Επιτροπή Πειραμάτων·

“Υπουργός” σημαίνει τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος·

“χώρος” σημαίνει το έδαφος και τα χωρικά ύδατα της Δημοκρατίας, περιλαμβανομένων και των εξομοιούμενων ως έδαφος της Δημοκρατίας Κυπριακών πλοίων.

Προστατευόμενα ζώα.

3.—(1) Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος άρθρου, “προστατευόμενο ζώο” για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου σημαίνει κάθε ζωντανό σπονδυλωτό εκτός του ανθρώπου.

(2) Κάθε τέτοιο σπονδυλωτό στην εμβρυική ή νυμφική του μορφή είναι προστατευόμενο ζώο μόνο από το στάδιο της ανάπτυξης του όταν—

- (α) Στην περίπτωση θηλαστικού, πτηνού ή ερπετού, έχει παρέλθει το ήμισι της περιόδου κυοφορίας ή επώασης για το σχετικό είδος· και
- (β) σε κάθε άλλη περίπτωση, αυτό καθίσταται ικανό ανεξάρτητης διατροφής.

(3) Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ένα ζώο θα θεωρείται ότι συνεχίζει να είναι ζωντανό μέχρι της οριστικής διακοπής της κυκλοφορίας του αίματος ή της καταστροφής του εγκεφάλου του.

Ελεγχόμενα πειράματα.

4.—(1) Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος άρθρου, “ελεγχόμενο πείραμα” για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου σημαίνει οποιαδήποτε πειραματική ή άλλη επιστημονική διαδικασία που εφαρμόζεται πάνω σε προστατευόμενο ζώο και που πιθανόν να έχει ως αποτέλεσμα την πρόκληση στο ζώο αυτό πόνου, ταλαιπωρίας, φόβου, έντασης ή μόνιμης βλάβης:

Νοείται ότι οποιαδήποτε χειρουργική ή άλλη επέμβαση σε ζώο κατά τη διάρκεια ελεγχόμενου πειράματος πρέπει να διενεργείται από κτηνίατρο.

(2) Κάθε ενέργεια ή σειρά ενεργειών η οποία πιθανόν να έχει ως αποτέλεσμα, τη γέννηση ή την εκκόλαψη προστατευόμενου ζώου συνιστά επίσης ελεγχόμενο πείραμα, εφόσον αυτή πιθανόν να συνεπάγεται για το ζώο αυτό οποιαδήποτε από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο εδάφιο (1).

(3) Για τη διαπίστωση κατά πόσο οποιαδήποτε διαδικασία πιθανόν να προκαλέσει το αποτέλεσμα που αναφέρεται στο εδάφιο (1), η χρησιμοποίηση αναισθητικού ή αναλγητικού, ή αφαίρεση του εγκεφάλου και οποιαδήποτε άλλη διαδικασία αναισθητοποίησης ζώου δε λαμβάνεται υπόψη· επίσης η χορήγηση αναισθητικού σε προστατευόμενο ζώο ή η αφαίρεση του εγκεφάλου ή οποιαδήποτε άλλη διαδικασία που εφαρμόζεται σε τέτοιο ζώο, για σκοπούς οποιασδήποτε πειραματικής ή άλλης επιστημονικής διαδικασίας συνιστά από μόνη της ελεγχόμενο πείραμα.

(4) Η τοποθέτηση δακτυλίων ή ενωτίων σε ζώο η σήμανση αυτού, ή η εφαρμογή οποιασδήποτε ανθρωπίνως αποδεκτής διαδικασίας για τον αποκλειστικό σκοπό αναγνώρισης του ζώου δε συνιστά ελεγχόμενο πείραμα εφόσον προκαλείται μόνο στιγμιαίος πόνος ή στιγμιαία ταλαιπωρία και όχι μόνιμη βλάβη.

(5) Επέμβαση ή χορήγηση ουσίας σε ζώο που γίνεται από κτηνίατρο και που αποσκοπεί να βοηθήσει στην κτηνιατρική διάγνωση της κατάστασης και τη θεραπεία του ζώου και οποιαδήποτε άλλη ενέργεια ή δοκιμή η οποία αφορά ζώα ή πτώματα ζώων και έχει σχέση με την κτηνιατρική επιστήμη και την άσκηση κτηνιατρικής δε· συνιστά ελεγχόμενο πείραμα.

(6) Η θανάτωση προστατευόμενου ζώου συνιστά ελεγχόμενο πείραμα μόνο εφόσον—

- (α) Το ζώο θανατώνεται για σκοπούς πειραματικής ή άλλης επιστημονικής χρησιμοποίησης·

- (β) ο χώρος όπου θανατώνεται το ζώο είναι εγκεκριμένο υποστατικό· και
- (γ) η χρησιμοποιούμενη μέθοδος θανάτωσης δεν ανήκει σε μια από τις κατάλληλες για το συγκεκριμένο ζώο μεθόδους που αναφέρονται στο Παράρτημα 1 του παρόντος Νόμου·

Παράρτημα 1.

(7) Στο παρόν άρθρο η φράση “επιστημονική διαδικασία” δεν περιλαμβάνει οποιαδήποτε αναγνωρισμένη κτηνιατρική, γεωργική ή κτηνοτροφική πρακτική.

5. Απαγορεύεται σ’ οποιοδήποτε πρόσωπο να διεξάγει ελεγχόμενο πείραμα πάνω σε ζώο, εκτός αν—

Απαγόρευση διεξαγωγής πειραμάτων χωρίς άδεια.

- (α) Το πρόσωπο αυτό είναι κάτοχος προσωπικής άδειας η οποία του παρέχει το δικαίωμα διεξαγωγής ελεγχόμενου πειράματος συγκεκριμένης περιγραφής πάνω σε ζώο ή ζώα συγκεκριμένης περιγραφής·
- (β) το πείραμα διεξάγεται στα πλαίσια προγράμματος εργασίας το οποίο καθορίζεται σε άδεια σχεδίου η οποία εξουσιοδοτεί τη διεξαγωγή ως μέρος του προγράμματος αυτού, ελεγχόμενου πειράματος συγκεκριμένης περιγραφής πάνω σε ζώο ή ζώα συγκεκριμένης περιγραφής· και
- (γ) ο χώρος διεξαγωγής του πειράματος είναι χώρος ο οποίος εξειδικεύεται στην προσωπική άδεια και στην άδεια σχεδίου.

6.—(1) Η προσωπική άδεια είναι η άδεια η οποία χορηγείται από το Διευθυντή και η οποία παρέχει στον κάτοχό της το δικαίωμα διεξαγωγής ελεγχόμενων πειραμάτων συγκεκριμένης περιγραφής πάνω σε ζώα συγκεκριμένης περιγραφής και σε συγκεκριμένο χώρο ή χώρους·

Προσωπικές άδειες.

(2) Η αίτηση για χορήγηση προσωπικής άδειας υποβάλλεται στο Διευθυντή σε τέτοιο έντυπο και πρέπει να συνοδεύεται από τέτοια στοιχεία ή πληροφορίες ως θέλουν κανονισμοί καθορίσει· επιπρόσθετα ο Διευθυντής μπορεί να ζητήσει από τον αιτητή να του προσκομίσει τέτοια άλλα στοιχεία ή πληροφορίες που αυτός ήθελε λογικά θεωρήσει αναγκαίες για τη χορήγηση της άδειας.

(3) Εκτός όπου ο Διευθυντής αποφασίζει σε συγκεκριμένη περίπτωση να μην απαιτήσει την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος εδαφίου, κάθε τέτοια αίτηση πρέπει να προσυπογράφεται από πρόσωπο το οποίο—

- (α) Είναι κάτοχος προσωπικής άδειας ή άδειας η οποία θεωρείται ως προσωπική άδεια δυνάμει του εδαφίου (2) του άρθρου 28·
- (β) είναι γνώστης των βιολογικών γνώσεων ή άλλων σχετικών προσόντων του αιτητή καθώς και της πείρας και του χαρακτήρα αυτού,

και ο προσυπογράφων την αίτηση αυτή πρέπει, αν είναι δυνατόν να κατέχει υπεύθυνη θέση στο χώρο όπου ο αιτητής πρόκειται να εξουσιοδοτηθεί με την άδεια να διεξάγει τα καθοριζόμενα σ’ αυτή πειράματα.

(4) Καμιά προσωπική άδεια δε χορηγείται σε πρόσωπο κάτω των δεκαοκτώ ετών.

(5) Η προσωπική άδεια θα συνεχίζει να ισχύει μέχρις ότου ανακληθεί· ο Διευθυντής όμως θα επανεξετάζει κάθε προσωπική άδεια που χορηγεί κατά διαστήματα μη υπερβαίνοντα τα πέντε έτη και μπορεί για το σκοπό αυτό να απαιτεί από τον κάτοχο να του προσκομίσει τέτοια στοιχεία και πληροφορίες όπως ο Διευθυντής ήθελε λογικά θεωρήσει αναγκαίες.

7.—(1) Η άδεια σχεδίου είναι η άδεια η οποία χορηγείται από το Διευθυντή και η οποία καθορίζει ένα πρόγραμμα εργασίας και εξουσιοδοτεί τη διεξαγωγή,

Άδειες σχεδίου.

ως μέρος του προγράμματος αυτού, συγκεκριμένων ελεγχόμενων πειραμάτων πάνω σε ζώα συγκεκριμένων περιγραφών σε συγκεκριμένο χώρο ή χώρους.

(2) Άδεια σχεδίου δε χορηγείται παρά μόνο σε πρόσωπο το οποίο αναλαμβάνει καθολική ευθύνη για το πρόγραμμα το οποίο εξειδικεύεται στην άδεια.

(3) Άδεια σχεδίου δε χορηγείται για οποιοδήποτε πρόγραμμα εκτός αν ο Διευθυντής ικανοποιηθεί ότι το πρόγραμμα αυτό αναλαμβάνεται για ένα ή περισσότερους από τους πιο κάτω σκοπούς:

- (α) Την πρόληψη (είτε κατόπιν δοκιμής οποιοδήποτε προϊόντος είτε με άλλο τρόπο) ή τη διάγνωση ή θεραπεία νόσου, ασθένειας ή ανωμαλίας, ή των συνεπειών τους στον άνθρωπο, στα ζώα ή στα φυτά·
- (β) την εκτίμηση, εξακρίβωση, ρύθμιση ή μεταβολή των φυσιολογικών καταστάσεων ή συνθηκών στον άνθρωπο, στα ζώα ή στα φυτά·
- (γ) την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος προς όφελος της υγείας ή ευημερίας του ανθρώπου ή των ζώων·
- (δ) την προαγωγή των γνώσεων στη βιολογία και στη φυσιολογική συμπεριφορά·
- (ε) την εκπαίδευση ή εξάσκηση σε οποιαδήποτε εκπαιδευτήρια, εξαιρουμένων των σχολείων στοιχειώδους ή μέσης εκπαίδευσης·
- (στ) ιατροδικαστικές έρευνες·
- (ζ) την εκτροφή ζώων για πειραματική ή άλλη επιστημονική χρήση.

(4) Στην απόφασή του κατά πόσο και με ποιους όρους θα χορηγήσει άδεια σχεδίου ο Διευθυντής οφείλει να σταθμίζει τις πιθανές δυσμενείς συνέπειες διά συγκεκριμένα ζώα έναντι του οφέλους που πιθανόν να προκύψει ως αποτέλεσμα του προγράμματος που θα καθορισθεί στην άδεια.

(5) Ο Διευθυντής δε χορηγεί άδεια σχεδίου εκτός αν ικανοποιηθεί ότι ο αιτητής έχει μελετήσει επαρκώς τη δυνατότητα επίτευξης του σκοπού του προγράμματος, που θα καθορισθεί στην άδεια, με άλλα μέσα, τα οποία δε συνεπάγονται χρησιμοποίηση προστατευόμενων ζώων.

(6) Ο Διευθυντής δε χορηγεί άδεια σχεδίου η οποία εξουσιοδοτεί τη χρησιμοποίηση γάτων, σκύλων, πιθηκοειδών ή ιπποειδών, εκτός αν ικανοποιηθεί ότι τα ζώα κανενός άλλου είδους δεν είναι κατάλληλα για τους σκοπούς του προγράμματος που θα εξειδικευθεί στην άδεια, ή ότι δεν είναι πρακτικά δυνατή η εξασφάλιση ζώων οποιωνδήποτε άλλων ειδών κατάλληλων για τους σκοπούς αυτούς:

Νοείται ότι σε καμιά περίπτωση δε χορηγείται άδεια για χρησιμοποίηση των πιο πάνω αναφερόμενων ζώων για σκοπούς ελέγχου καλλυντικών και άλλων συναφών ειδών.

(7) Εκτός αν ανακληθεί και τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (8), η άδεια σχεδίου θα συνεχίζει να ισχύει για την περίοδο που καθορίζεται στην άδεια και μπορεί να ανανεώνεται για περαιτέρω περιόδους αλλ' όμως, χωρίς επηρεασμό της δυνατότητας χορήγησης νέας άδειας αναφορικά με το συγκεκριμένο πρόγραμμα, καμιά τέτοια άδεια δεν μπορεί να ισχύσει συνολικά για περισσότερα από πέντε έτη.

- (8) Η άδεια σχεδίου τερματίζεται με το θάνατο του κατόχου αυτής, αλλ' αν—
- (α) Ο κάτοχος πιστοποιητικού δυνάμει του άρθρου 8 αναφορικά με χώρο καθορισμένο στην άδεια· ή
- (β) όταν σύμφωνα με το εδάφιο (2) του εν λόγω άρθρου η άδεια δεν καθορίζει χώρο για τον οποίο υπάρχει τέτοιο πιστοποιητικό, ο κάτοχος προσωπικής άδειας ο οποίος ασχολείται στο συγκεκριμένο πρόγραμμα,

γνωστοποιήσει στο Διευθυντή το θάνατο του κατόχου μέσα σε επτά ημέρες αφ' ότου περιήλθε σε γνώση του, η άδεια σχεδίου, εκτός αν ο Διευθυντής ήθελε διατάξει διαφορετικά, θα συνεχίσει να ισχύει μέχρι το τέλος μιας περιόδου είκοσι οκτώ ημερών αρχίζοντας από την ημερομηνία της γνωστοποίησης.

8.—(1) Με την επιφύλαξη του πιο κάτω εδαφίου (2), κανένας χώρος δεν μπορεί να καθορισθεί σε άδεια σχεδίου εκτός αν είναι χώρος εγκεκριμένος δυνάμει πιστοποιητικού που εκδίδεται από το Διευθυντή δυνάμει του παρόντος άρθρου ως υποστατικό επιστημονικών πειραμάτων.

Υποστατικά
επιστημονικών
πειραμάτων.

(2) Το πιο πάνω εδάφιο (1) δεν τυγχάνει εφαρμογής σε κάθε περίπτωση για την οποία ο Διευθυντής θεωρεί ότι το πρόγραμμα ή οι διαδικασίες που εξουσιοδοτούνται από την άδεια σχεδίου απαιτούν από αυτόν να καθορίσει διαφορετικό χώρο.

(3) Η αίτηση για χορήγηση πιστοποιητικού αναφορικά με υποστατικό επιστημονικών πειραμάτων υποβάλλεται στο Διευθυντή σε τέτοιο έντυπο και πρέπει να συνοδεύεται από τέτοια στοιχεία ή πληροφορίες ως θέλουν κανονισμοί καθορίσει· επιπρόσθετα ο Διευθυντής μπορεί να ζητήσει τέτοια άλλα στοιχεία ή πληροφορίες που αυτός ήθελε λογικά θεωρήσει αναγκαίες για τη χορήγηση του πιστοποιητικού.

(4) Πιστοποιητικό δε χορηγείται δυνάμει του παρόντος άρθρου—

- (α) Εκτός σε πρόσωπο που κατέχει υπεύθυνη θέση στο συγκεκριμένο υποστατικό· και
- (β) εκτός αν η αίτηση κατονομάζει για συμπερίληψη στο πιστοποιητικό, σύμφωνα με το εδάφιο (5), πρόσωπο ή πρόσωπα που φαίνονται στο Διευθυντή ότι είναι κατάλληλα για το σκοπό αυτό.

(5) Πιστοποιητικό δυνάμει του παρόντος άρθρου πρέπει να καθορίζει—

- (α) Ένα πρόσωπο υπεύθυνο για την καθημερινή φροντίδα των προστατευόμενων ζώων που διατηρούνται για πειραματικούς ή άλλους επιστημονικούς σκοπούς στο υποστατικό· και
- (β) ένα κτηνίατρο για να παρέχει συμβουλές αναφορικά με την υγεία και ευημερία των ζώων:

Νοείται ότι σε περίπτωση δημόσιων υποστατικών επιστημονικών πειραμάτων ο κτηνίατρος θα είναι είτε κτηνιατρικός λειτουργός ή ιδιώτης κτηνίατρος, ενώ σε περίπτωση ιδιωτικών υποστατικών επιστημονικών πειραμάτων θα είναι ιδιώτης κτηνίατρος, και το ίδιο πρόσωπο μπορεί, αν ο Διευθυντής το κρίνει πρόσφορο, να καθορισθεί δυνάμει και των δύο πιο πάνω παραγράφων του παρόντος εδαφίου.

(6) Πιστοποιητικό δυνάμει του παρόντος άρθρου θα παραμένει σε ισχύ μέχρις ότου ανακληθεί.